სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო საგარეო ვალის ნაშთი 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით შეადგენს 10,736.28 მილიონ ლარს, რაც მთლიანი სახელმწიფო ვალის 78%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელი შეღავათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საკონტრაქტო შეწონილი ვადიანობა შეადგენს 21.2 წელს, საშუალო შეწონილი დარჩენილი ვადიანობა შეადგენს დაახლოებით 9.87 წელს, ხოლო სახელმწიფო საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 2.01%-ს.

სახელმწიფო ვალის სტრუქტურა 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით

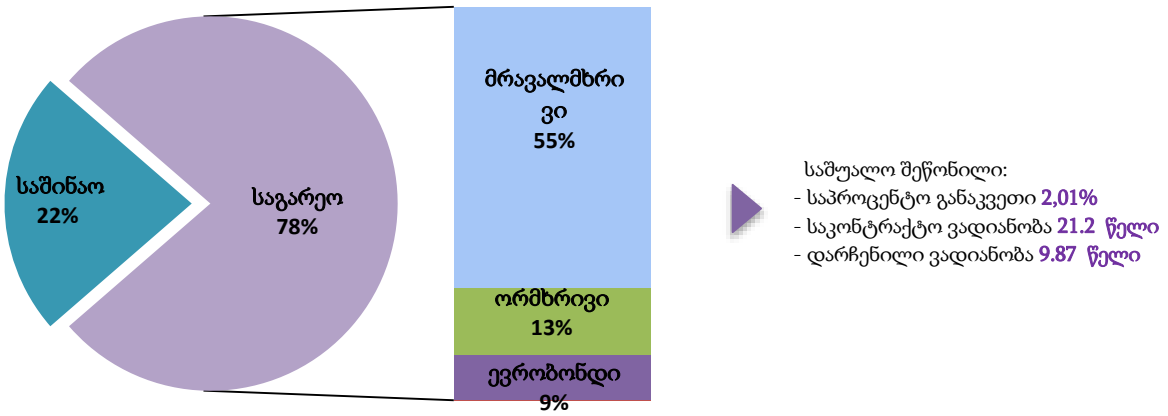

2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელის 71% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. სახელმწიფო საგარეო ვალის 43% SDR-შია დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

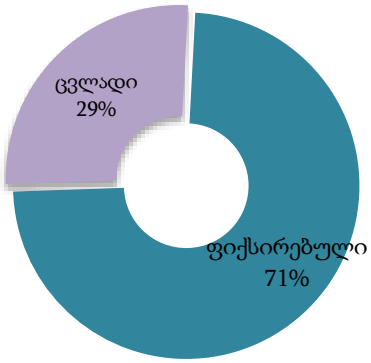

სავალუტო სტრუქტურა

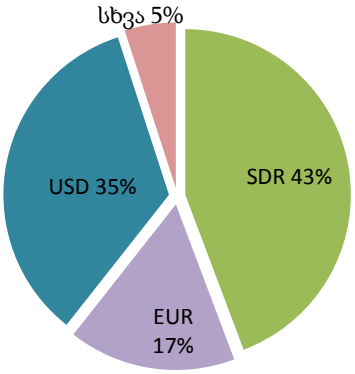

სახელმწიფო საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი(ათასი)		საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 30.10.2016	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
		აშშ დოლარში	ლარში			
სახელმწიფო საგარეო ვალი		*4,456,554*	*10,736,284*			
მრავალმხრივი კრედიტორები		**3,172,468**	**7,642,793**			
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IDA)	SDR	913,523	2,200,769	0.75%	0.75%	0.154%
		261,223	629,311	2.00%	2.00%	0.117%
		9,405	22,658	2.15%	2.15%	0.005%
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IBRD)	USD	197,961	476,908	LIBOR + Variable Spread	1.19%	0.053%
		52,384	126,197		1.39%	0.016%
		33,870	81,596		1.47%	0.011%
		11,156	26,877		1.48%	0.004%
		95,548	230,185		1.51%	0.032%
		114,484	275,804		1.59%	0.041%
		350	843		1.75%	0.000%
		120,000	289,092		1.77%	0.048%
		6,650	16,020		1.81%	0.003%
		32,336	77,900		1.86%	0.013%
		723	1,741		2.16%	0.000%
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	SDR	20,413	49,177	0.75%	0.75%	0.003%
		1,813	4,369	2.00%	2.00%	0.001%
		5,364	12,921	(SDR LIBOR + IBRD Variable Spread)/2	0.67%	0.001%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF PRGF,NBG)	SDR	5,770	13,901	0.00%	0.00%	0.000%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (SBA)	SDR	109,908	264,779	SDR Rate of Charge	1.05%	0.026%
ევროგაერთიანება (EU)	EUR	10,908	26,278	0.52%	0.52%	0.001%
ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი (EBRD)	EUR	88,126	212,306	EURIBOR+ 1%	0.80%	0.016%
		64,405	155,157	Fix	1.00%	0.014%
		360,458	868,380		1.50%	0.121%
	SDR	52,795	127,189		1.60%	0.019%
		126,757	305,370		2.00%	0.057%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	EUR	21,697	52,271	EURIBOR + Fixed Spread	0.00%	0.000%
		16,000	38,546	LIBOR + Fixed Spread	1.30%	0.005%
		35,516	85,562		1.31%	0.010%
		75,000	180,683		1.48%	0.025%
	USD	36,469	87,857		1.51%	0.012%
		10,930	26,331		1.57%	0.004%
		17,974	43,302		1.73%	0.007%
		2,083	5,019		1.88%	0.001%
ევროპის საინვესტიციო ბანკი(EIB)	EUR	9,110	21,946	Fix	0.86%	0.002%
		21,816	52,556		0.87%	0.004%
		10,908	26,278		1.65%	0.004%
		25,334	61,033		1.69%	0.010%
		21,816	52,556		1.94%	0.009%
		96,375	232,176	EURIBOR+0.75%	0.61%	0.013%
		6,757	16,278	EURIBOR + 0.81%	0.64%	0.001%
		43,266	104,232	EURIBOR + 0.82%	0.65%	0.006%
		21,816	52,556	EURIBOR + 0.505%	0.51%	0.002%
		3,272	7,883	EURIBOR + 0.858%	0.86%	0.001%
ორმხრივი კრედიტორები		**782,000**	**1,883,916**			
ავსტრია	EUR	11,922	28,722	1.00%	1.00%	0.003%
აზერბაიჯანი	USD	9,937	23,939	3.00%	3.00%	0.007%
თურქმენეთი	USD	211	508	4.00%	4.00%	0.000%
თურქეთი	USD	19,016	45,812	3.00%	3.00%	0.013%
ირანი	USD	7,728	18,618	3.00%	3.00%	0.005%

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი(ათასი)		საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 30.10.2016	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
		აშშ დოლარში	ლარში			
რუსეთი	USD	80,813	194,685	4.00%	4.00%	0.073%
სომხეთი	USD	11,596	27,936	3.00%	3.00%	0.008%
უზბეკეთი	USD	228	549	3.00%	3.00%	0.000%
უკრაინა	USD	208	501	3.00%	3.00%	0.000%
ყაზახეთი	USD	27,774	66,910	4.00%	4.00%	0.025%
ჩინეთი	CNY	2,655	6,396	0.00%	0.00%	0.000%
გერმანია (KfW)	EUR	136,093	327,861	0.75%	0.75%	0.023%
		1,349	3,249	1.65%	1.65%	0.000%
		98	237	1.90%	1.90%	0.000%
		40,127	96,669	2.00%	2.00%	0.018%
		17,970	43,291	2.20%	2.20%	0.009%
		8,243	19,858	5.70%	4.20%	0.008%
		46,358	111,682	5.70%	5.70%	0.059%
		16,858	40,613	6.68%	6.68%	0.025%
იაპონია	JPY	22,801	54,931	0.01%	0.01%	0.000%
		146,477	352,878	0.65%	0.65%	0.021%
		2,261	5,447	1.30%	1.30%	0.001%
		6,526	15,721	1.40%	1.40%	0.002%
		28,383	68,376	2.30%	2.30%	0.015%
კუვეიტი	KWD	14,595	35,161	3.00%	3.00%	0.010%
ნიდერლანდები	EUR	182	437	4.20%	4.20%	0.000%
		1,035	2,492	5.10%	5.10%	0.001%
აშშ	USD	421	1,015	1.50%	1.50%	0.000%
		9,288	22,376	2.00%	2.00%	0.004%
		6,879	16,573	2.25%	2.25%	0.003%
		9,189	22,136	2.50%	2.50%	0.005%
საფრანგეთი	EUR	7,288	17,558	0.17%	0.17%	0.000%
		23,425	56,432	1.10%	1.10%	0.006%
		30,139	72,607	1.41%	1.41%	0.010%
		21,920	52,808	EURIBOR + 1.8%	1.80%	0.009%
		8,144	19,620	EURIBOR + 2.1%	2.10%	0.004%
		3,865	9,312	EURIBOR + 2.2%	2.20%	0.002%
ფასიანი ქაღალდები		**500,000**	**1,204,550**			
ევროობლიგაცია 2021	USD	500,000	1,204,550	6.875%	6.875%	0.771%
გარანტირებული კრედიტები		**2,086**	**5,025**			
გერმანია (KfW)	EUR	2,086	5,025	0.75%	0.75%	0.000%
		საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი				**2.01%**

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისა და უცხო ქვეყნების მთავრობების მიერ საქართველოსთვის გამოყოფილი გრძელვადიანი საინვესტიციო კრედიტების ათვისებას 922,715.0 ათასი ლარის ოდენობით. ასევე მსოფლიო ბანკის „განვითარების პოლიტიკის ღონისძიების“ ფარგლებში გათვალისწინებულია 435,000.0 ათასი ლარი და ევროკავშირის მაკროეკონომიკური დახმარება 35,000.0 ათასი ლარი.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტით გათვალისწინებულია 685,000.0 ათასი ლარი, საიდანაც 431,000.0 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 254,000.0 ათასი ლარი - პროცენტის თანხას.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა 2017 წლისათვის (პროგნოზი)

ათასი ლარი

კრედიტორები	ვალების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2017
სულ	**431,000.00**	**254,000.00**	**685,000.00**
ავსტრია	-	300	300
კუვეიტი	4,700	1,300	6,000
იაპონია	6,400	4,900	11,300
გერმანია	51,000	18,800	69,800
აშშ	6,900	1,400	8,300
სომხეთი	3,200	800	4,000
აზერბაიჯანი	2,400	700	3,100
ირანი	1,900	600	2,500
ყაზახეთი	9,200	6,200	15,400
ნიდერლანდები	400	100	500
რუსეთი	22,200	7,800	30,000
თურქეთი	4,500	1,500	6,000
უკრაინა	100	10	110
უზბეკეთი	100	20	120
საფრანგეთი	24,000	3,700	27,700
ჩინეთი	1,100	-	1,100
IDA	144,700	29,900	174,600
IBRD	27,400	38,000	65,400
IFAD	2,700	900	3,600
EBRD	25,800	3,900	29,700
EIB	16,500	14,000	30,500
ADB	58,900	29,400	88,300
IMF	16,900	3,100	20,000
EU	-	410	410
CEB	-	260	260
ევრობონდები	-	86,000	86,000

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ განახორციელა 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2 წლიანი, 5 წლიანი და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისია. 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 12 თვიანზე 6.9%, 2 წლიანზე - 6.8%, 5 წლიანზე - 7.7%, 10 წლიანზე - 9.6%.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვების შედეგად საშინაო ვალის ნაშთმა 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით შეადგენა 2 428.4 მილიონ ლარი (სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 2 468.3 მლნ ლარი), აქედან 1 918.5 მილიონი ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, ხოლო 509.8 მილიონი ლარი - „სახელმწიფო ობლიგაციები სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით

ათასი ლარი

სულ	**2,468,266**
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	**1,958,420**
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	600,000
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	558,898
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	634,522
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	165,000
სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები	**509,846**
სახელმწიფო ობლიგაცია სებ-სთვის	360,846
სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	149,000

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საშინაო ვალდებულებების მოსალოდნელ კლებას 967,000 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას - 932,000 ათასი ლარის ოდენობით და სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას (სებ-ის მიმართ ვალი) - 35,000 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად. 2017 წლის განმავლობაში სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვება განხორციელდება იმ მოცულობით, რომელიც სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პირველად ბაზარზე არსებული განაკვეთების გათვალისწინებით, უზრუნველყოფს ბიუჯეტში შემოსულ და დაფარულ ძირითად თანხებს შორის სხვაობას არაუმეტეს 400,000 ათასი ლარის ოდენობით.

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტით განსაზღვრული საგარეო და საშინაო ვალის პარამეტრები უზრუნველყოფენ სახელმწიფო ვალის მდგრადობის შენარჩუნებას საშუალო ვადიან პერიოდში

სახელმწიფო ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა 2017 წლის ბოლოსთვის

ათას ლარებში

	კრედიტორი	საპროგნოზო ნაშთი 31.12.2017
სულ სახელმწიფოს მიერ და სახელმწიფოს გარანტიით აღებული საგარეო კრედიტების ზღვრული მოცულობა		**12,346,680**
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან		**9,125,916**
1	მსოფლიო ბანკი (WB)	5,104,045
2	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	73,096
3	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	254,045
4	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	285,069
5	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	2,538,428
6	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	806,271
7	ევროკავშირი (EU)	60,962
8	ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	4,000
ორმხრივი კრედიტორებისაგან		1,964,863
1	ავსტრია	28,970
2	აზერბაიჯანი	22,160
3	თურქმენეთი	528
4	თურქეთი	42,497
5	ირანი	17,104
6	რუსეთი	176,725
7	სომხეთი	25,093
8	უზბეკეთი	446
9	უკრაინა	408
10	ყაზახეთი	60,286
11	ჩინეთი	5,425
12	გერმანია	657,704
13	იაპონია	526,027
14	კუვეიტი	45,056
15	ნიდერლანდები	2,372
16	ამერიკა	56,580
17	საფრანგეთი	297,483
სხვა საგარეო ვალდებულებები		**1,251,300**
1	ევრობონდები	1,251,300
სახელმწიფოს გარანტიით აღებული კრედიტები		**4,601**
1	გერმანია	4,601
საშინაო ვალის ზღვრული მოცულობა		**3,562,700**
1	ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაცია	320,846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	147,000
3	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	679,067
4	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,743,462
5	ისტორიული ვალი	672,325
სულ სახელმწიფო ვალის ზღვრული მოცულობა		**15,909,380**

შენიშვნა: კურსი - 1 აშშ დოლარი= 2.5 ლარი